

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3588/2025
17.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Др Бошко Вребалов“ са седиштем у Зрењанину, чији је пуномоћник Љубомир Ђулинац, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1161/25 од 03.09.2025. године, у седници одржаној 17.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1161/25 од 03.09.2025. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Зрењанину П1 1/25 од 10.06.2025. године у усвајајућем делу и одбија захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 32.265,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 1/25 од 10.06.2025. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике између основне плате и минималне зараде за период од 01.01.2020. године до 31.03.2021. године исплати износ од 9.198,15 динара у појединачним месечним износима ближе одређеним у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставовима другим, трећим, четвртим и петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу за период од 01.01.2020. године до 31.03.2021. године на име неисплаћеног додатка на плату за рад ноћу исплати укупан износ од 2.292,04 динара, на име неисплаћеног додатка на плату за рад недељом исплати укупан износ од 722,45 динара, на име неисплаћеног додатка на плату за рад на дан празника који је нерадни дан исплати укупан износ од 746,97 динара, на име неисплаћеног прековременог рада укупан износ од 871,31 динара, све у појединачним месечним износима ближе одређеним у тим ставовима изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом шестим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу који се односи на тужбени захтев којим је тражио да се тужени обавезе да му накнади трошкове

ангажовања сталног судског вештака у износу од 15.000,00 динара са законском затезном каматом, који је достављен уз тужбу. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 145.765,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1161/25 од 03.09.2025. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу за период од за период од 01.01.2020. године до 31.03.2021. године на име разлике основне плате и минималне зараде исплати укупан износ од 9.198,15 динара, на име неисплаћеног додатка на плату за рад ноћу исплати укупан износ од 2.292,04 динара, на име неисплаћеног додатка на плату за рад недељом исплати укупан износ од 722,45 динара, на име неисплаћеног додатка на плату за рад на дан празника који је нерадни дан исплати укупан износ од 746,97 динара, на име неисплаћеног прековременог рада исплати укупан износ од 871,31 динара, све у појединачним месечним износима ближе одређеним у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, као и да се тужени обавезе да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 145.765,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног поступка од 151.157,00 динара и трошкове жалбеног поступка од 22.906,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408, у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23) и нашао да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду од 01.01.2020. године до 31.03.2021. године био у радном односу код тужене установе и обављао послове у Служби хитне помоћи, у Одељењу ... на радном месту ... у хитном ..., са уговореном скраћеним радном временом од 35 часова недељно, односно 7 часова дневно. Тужени је тужиоцу током тог периода, у сваком месецу плату обрачунавао тако што је производ основице за обрачун плате, коефицијента за обрачун плате од 8,98 и корективног коефицијента, увећавао износом на име радног учинка –капитација. Уколико би тако обрачуната основна плата била нижа од износа минималне зараде, тужени је вршио корекцију плате до износа минималне зарада. За остварене резултате рада тужилац је у целом утуженом периоду оцењен оценом 5, па је по том основу остварио право на процентуално увећање основне плате по основу радног учинка у висини од 4,04%. Налазом и мишљењем вештака економско финансијске струке, утврђена је разлика плате за сваки поједини месец у спорном периоду између обрачунате основне зараде као производ основице, коефицијента радног места и корективног коефицијента са исплаћеном доплатом на име дела минималне зараде, до износа минималне зараде у Републици Србији у укупном износу од 9.198,15 динара,

као и разлику неисплаћеног додата на плату за рад ноћу од 2.292,04 динара, за рад недељом од 722,31 динара, за рад на дан празника који је нерадни дан од 746,97 динара и за прековремен рад од 871,31 динара. Тужилац је определио тужбени захтев у складу са налазом и мишљењем вештака.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепни суд је применом одредаба Закона о платама у државним органима и јавним службама, Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријума и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама, Колективним уговорима туженог од 09.04.2019. године и од 19.10.2020. године, оценио да је основано предметно потраживање тужиоца, имајући у виду да се основна плата одређује множењем коефицијента, основице за обрачун плате и корективног коефицијента која не може бити мања од минималне зараде, да основицу за обрачун додатака на плату чини основна плата увећана за радни учинак, а да основна плата увећана за радни учинак чини основицу за обрачун додатака на плату за рад ноћу, за рад недељом, за рад на дан празника који је нерадни дан и за прековремени рад, због чега је усвојен тужбени захтев.

Другостепени суд није прихватио становиште првостепеног суда, већ је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је тужени правилно обрачунавао и исплаћивао плату тужиоцу у складу са чланом 16. став 3. Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријума и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама, тако што је утврђивао да основна плата увећана за део плате по основу радног учинка (4,04%) не може бити мања од минималне зараде, а у случају да је била мања вршена је доплата до минималне зараде и на тако обрачунату плату, обрачунавани су и додаци на плату у складу са чланом 108. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је становиште другостепеног суда у побијаној одлуци засновано на погрешној примени материјалног права.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/2001... 113/2017) уређен је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања поред осталих и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (члан 1. тач.3.) и запослене у јавним службама које се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање (члан 1. тач.4.).

Према члану 2. наведеног закона, структуру плате запослених у јавним службама одређује основна плата коју чини производ основице за обрачун плате (коју утврђује Влада) и коефицијента (утврђених актом Владе), додатака на плату прописаних тим законом (минули рад, дежурство и друге случајеве рада дужег од пуног радног времена одређене прописима - прековремени рад, дневну накнаду за повећане трошкове рада и боравка на терену, рад ноћу и на дан државних и верских празника) и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате. Поред тих елемената, плате запослених у јавним службама које се

финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање садрже и део плате по основу радног учинка, с тим што се основна плата одређује множењем коефицијента, основице за обрачун плате и корективног коефицијента. Одредбом члана 4а истог закона, предвиђено је да се део плате по основу радног учинка одређује процентуалним увећањем основне плате, а утврђује се по запосленом у здравственој установи, односно по тиму запослених који учествују у обављању одређених послова, односно по организационој јединици или делу здравствене установе, односно здравствене установе у целини, по основу обима рада, квалитета извршеног посла, броја и структуре одређених осигураних лица, као и применом других критеријума и мерила утврђених актом Владе.

Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ бр. 96/19 и 58/20-Анекс) који је у примени у спорном периоду, у одредбама чланова 91. и 95, предвиђено је да запослени има право на одговарајућу плату, која се утврђује у складу са законом и овим уговором, да се плате утврђују на основу основице за обрачун плата, коефицијената са којим се множи основица, додатка на плату (за рад на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу, за рад недељом, за прековремени рад и минути рад), обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата, и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом. Основну плату за утврђивање додатка на плату чини основна плата увећана за радни учинак, у складу са законом.

На основу члана 4а став 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама Влада РС је донела Уредбу о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријумима и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама ("Службени гласник РС", бр. 100/2011...123/2021) која примењује на све запослене у здравству, дакле и на медицинско и на немедицинско особље, и односи се на здравствене установе на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите. Том уредбом утврђују се корективни коефицијент, највише процентуално увећање основне плате, критеријуми и мерила за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начин обрачуна плате запослених у здравственим установама. Према члану 4. те Уредбе основна плата одређује се множењем коефицијента, основице за обрачун плате и корективног коефицијента у висини од 0,9612 (став 1. и 2.). Основицу за обрачун додатка на плату чини основна плата увећана за радни учинак, у складу са законом којим се уређују плате у јавним службама (став 3.). У одредби члана 5. исте уредбе, регулисан је део плате по основу радног учинка тако што се одређује процентуалним увећањем основне плате, сразмерно укупној оцени, која износи највише 8,08%. Чланом 16. став 1. и 3. исте Уредбе, предвиђено је да се за медицинску сестру – техничара која је у тиму са изабраним лекаром, проценат увећања основне плате по основу радног учинка обрачунава се у истом проценту као и за изабраног лекара, а за друге запослене у здравственој установи која обавља делатност на примарном нивоу здравствене заштите у којој послове обављају изабрани лекари, део плате по основу радног учинка обрачунава се у висини која представља увећана основна плата за остварени резултат рада лекара за који се добија оцена 5, у складу са овом уредбом.

Следећи наведени нормативни оквир, основну плату запосленима у здравственој установи одређује основица за обрачун плате, одговарајући коефицијент и

корективни коефицијент у номинало исказаној висини од 0,9612. На тако утврђену и обрачунату основну плату, запосленима је признато право на процентуално увећање основне плате по основу радног учинка који је део (одговарајуће) плате и надаље чини основицу за обрачун законом предвиђених додатака на плату. То значи да обрачун по основу радног учинка не представља један од елемената за утврђивање основне плате и тиме није њен саставни део, већ део одговарајуће плате.

Осим тога, основна плата запосленог обрачуната на основу закона којим се уређују плате, не може бити нижа од вредности минималне зараде регулисане у одредбама чланова 111. и 112. Закона о раду, јер се ради о гарантованом минимуму стандарда о основном праву запослених на исплату накнаде за рад. Њена правна природа изводи се из потребе обезбеђења задовољавања егзистенцијалних социјалних потреба запосленог и посредно чланова његове породице. Право на минималну зараду је Међународна организација рада регулисала Конвенцијом бр. 131 о утврђивању минималних надница чији је наша земља потписник (Закон о ратификацији конвенције међународне организације рада бр. 131 о утврђивању минималних плата, с посебним освртом на земље у развоју (“Сл. лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 14/82). Њом је гарантовано да ће минималне наднице имати законску снагу и неће се моћи смањивати, а у случају да се не примењују, одговорно лице или лица подлежу одговарајућим казним или другим санкцијама. Следом изнетог, уколико је обрачуната основна зарада (дакле без додатака или увећања плате) за остварени стандардни учинак и пун месечни фонд часова рада мања од минималне зараде, запослени имају право на основну плату у висини минималне зараде у складу са законом и у том случају минимална зарада је основица за обрачун и исплату припадајућих увећања и додатка на плату у складу са законом и општим актом.

У конкретном случају, тужилац је запослен у туженој здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. По оцени Врховног суда не може се прихватити становиште другостепеног суда да је исплатом у збиром износу основне плате тужиоца (коју чини производ основица, коефицијента и корективног коефицијента), са делом плате за радни учинак-капитацијом и преосталим износима доплаћеним до висине минималне зараде, на тај начин тужени тужиоцу исплатио тражено новчано потраживање на име неисплаћеног дела основне плате и последично других потраживаних додатака на плату.

Наиме, посебним напред наведеним нормама, свим запосленим у здравственој установи признато је право на увећање основне плате (у процентуалном износу) по основу радног учинака. То право на увећање, као део одговарајуће плате, не може се уподобити другом основу за исплату, нити урачунавати као део разлике основне плате до висине минималне зараде, јер то супротно праву запослених са најнижим примањима да је висина минималне зараде гарантована вредност основне плате. Због тога, тужилац има право на основну плату у висини минималне зараде у ситуацији када је нижа од гарантованог минимума накнаде за рад, јер се за обрачун овог потраживања не обрачунавају и исплате по другим основима, у конкретном случају по основу радног учинка који представљају самосталан основ исплате.

Следом изнетог, по оцени Врховног суда основано тужилац потражује неисплаћени део основне плате који представља разлику између обрачунате основне плате (члан 4. став 1. и 2. наведене Уредбе) са корекцијом у виду доплате дела минималне зараде и основне плате у висини минималне зараде обрачунате у складу са

одредбом члана 111. Закона о раду, као и разлику на име неисплаћених додатака на плату за рад ноћу, за рад недељом, за рад на дан празника који је нерадни дан и за прековремени рад, с обзиром на то да основна плата увећана за радни учинак чини основицу за обрачун тих додатка на плату, како то правилно закључује првостепени суд. Како је поводом ревизије тужиоца, преиначена побијана другостепена пресуда, одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступку.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП припадају опредељени трошкови ревизијског поступка, према успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије од 20.000,00 динара према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у време предузимања те радње и на име судске таксе за ревизију од 4.906,00 динара и ревизијску одлуку од 7.359,00 динара, све према важећој ТТ.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић